

Asia: VN/24308/2024

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Savon Voima Oyj on paikallinen energiakonserni, jonka omistaa 100 prosenttisesti toiminta-alueen 20 kuntaa. Savon Voima tuottaa ja jakelee kaukolämpöä 21 kaukolämpöverkon alueella Pohjois- ja Etelä-Savossa sekä Pohjois-Karjalassa.

Lausunto:

Savon Voima Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua raja-arvoasetukseen.

Rakennuslakiin on lisätty vaatimus rakennusten vähähiilisyydestä. Tavoite on hyvä, mutta käytännön toteutuksessa on energian suhteen merkittäviä puutteita. Laki suosii lämmitysjärjestelmänä maalämmön valintaa, mikä haittaa kohtuuttomasti lämmitysmarkkinoiden kilpailutilannetta ja asettaa myös eri alueille rakentavat kansalaiset ja yritykset erilaiseen asemaan. On todennäköistä, että laki ei ohjaa käyttämään vähähiilisiä rakennusmateriaaleja, vaan toimet keskittyvät lämmitystapavalintaan, silloinkin kun kyseisen alueen saatavilla oleva kaukolämpö olisi jo päästötöntä tai vähähiilistä. Toiminta-alueellamme on myös useita kuntia, joiden keskustaajamat sijaitsevat pohjavesialueella, joissa maalämpö ei edes ole mahdollinen lämmitysmuoto. Tällöin olisi kohtuutonta, että tarjolla olevaa vähäpäästöistä kaukolämpöä ei käsiteltäisi vastaavana lämmitysmuotona.

Heikentämällä kaukolämmön kilpailukykyä tullaan samalla vaikuttamaan kaukolämpöjärjestelmien tulevaisuuden kehitykseen ja kykyyn toimia tulevaisuudessa puhtaan siirtymän investointien edistäjänä. Kaukolämpöjärjestelmällä on itsessään merkittäviä alueellisia taloudellisia ja energiatehokkuuteen vaikuttavia merkityksiä, vaikkapa vetytalouden mahdollistavana energia-

alustana tai järjestelmänä, joka kierrättää paikallisen teollisuuden hukkalämpöjä kaukolämmöksi. Omalla alueellamme esimerkiksi Siilinjärven kaukolämpö syntyy kokonaisuudessaan Yaran kaivoksen hukkalämmöistä. Näemme, että alueemme kaukolämpö kehittyy vastuullisesti vähäpäästöiseksi jo lähivuosina, jolloin lainsäädännön tulisi ohjata lämmitysmarkkinoita ja valintoja teknologianeutraalisti. Tästä syystä muutokset kaukolämmön päästölaskentaan tulisi saada voimaan jo ennen tai viimeistään samaan aikaan kuin vuoden 2028 raja-arvot astuvat voimaan.

Pidämme hyvänä esityksenä asettaa raja-arvot vuonna 2026 maltilliselle tasolle, jotta raja-arvojen käytöstä saadaan käytännön kokemusta ja tuloksia ilman merkittäviä negatiivisia markkinavaikutuksia. Maltilliset raja-arvot antavat aikaa kehittää päästölaskentamenetelmiä rakennuksien energian käytön osalta ja tämä mahdollistaa myös tarvittaessa seuraavan raja-arvojen kiristyksen muokkaamisen markkinoilta saatavan datan perusteella vuonna 2028.

Vuoden 2028 raja-arvot ovat ongelmallisia ilman muutoksia kaukolämmön skenaarioihin tai verkkokohtaisten ominaispäästöjen huomiointia. Raja-arvot ohjaisivat lämmitystapavalintaa virheellisten skenaarioiden perusteella, mikä vaikeuttaisi merkittävästi kaukolämmön käyttöä uusien rakennusten lämmitysmuotona.

Rakennusten elinkaaren aikaisen energiankulutuksen päästölaskenta on puutteellista, mikä johtaa vääristymään lämmitysmarkkinoilla. Kannustamme Ympäristöministeriötä jatkamaan paikallisten skenaarioiden kehittämistä ja kansallisen skenaarion tekemistä edustavammaxi. Tämä korjaisi lain puutteet ja ohjaisi kiinteistökantaa todellisiin päästövähennyksiin.

Räsänen Juha
Savon Voima Oyj - Juha Räsänen, toimitusjohtaja